

NOTA JURÍDICA SOBRE ALGUNS EXTREMS DEL FUNCIONAMENT DE LA JUNTA GENERAL DE LA COMPANYIA “AIGÜES D’ARGENTONA, S.A.”

El President del Consell d’administració de la companyia “Aigües d’Argentona, S.A.” (AASA) ens ha demanat una opinió jurídica succincta sobre el règim de convocatòria de la Junta general d’aquesta companyia i també sobre les formes d’aprovació de les Actes corresponents, a fi de de procedir de la manera més àgil possible.

Preliminars

1. AASA és una societat privada municipal, el capital de la qual pertany íntegrament a l’Ajuntament d’Argentona i el seu objecte social està constituït per la gestió de diversos serveis articulats a l’entorn del servei públic de subministrament domiciliari d’aigua potable.
2. Com ja hem descrit en Notes anteriors (especialment en la nostra Nota de 3 de juny de 2020) el règim jurídic d’aquesta societat, atesa la seva condició de societat instrumental de l’Ajuntament per a la gestió directa dels serveis al·ludits i, sobretot, en allò relatiu al funcionament orgànic, està recollit amb caràcter general en el Text Refós de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya, aprovat pel Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d’abril (en endavant TRLMRLCat), i en el Reglament d’obres, activitats i serveis dels ens locals, aprovat pel Decret 179/1995, de 13 de juny (en endavant ROAS).
3. A més, i als efectes d’aquesta Nota, ens ha de ser útil recordar que AASA, en la mesura que és una societat anònima unipersonal (amb un únic soci que és l’Ajuntament d’Argentona), en alguns dels extrems del seu funcionament orgànic, també està subjecta al Text Refós de la Llei de Societats de Capital aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/2010, de 2 de juliol (en endavant TRLSC).
4. AASA, com totes les societats d’aquesta mena, és font de paradoxes, derivades del fet que d’una banda és una societat mercantil amb un sol soci i d’una altra és una societat integrant del sector públic. Per això, la normativa abans indicada ha d’interpretar-se amb discerniment, tractant sempre de resoldre productiva i raonablement les aparents contradiccions que es susciten. Aquesta observació és particularment rellevant en aquesta Nota.
5. En efecte, com a societat mercantil anònima unipersonal no hauria de disposar de Junta general, atès el necessari caràcter pluripersonal d’aquest òrgan impossible d’aconseguir quan només la societat disposa d’un únic soci, com és el cas. Aquesta és la causa per la qual l’article 15 del TRLSC, quan es refereix a les competències d’aquest òrgan necessari en tota societat de base subjectiva plural, s’expressa en termes de *decisions* del soci únic, establint que *les competències que li correspondrien* en cas de pluralitat de socis a aquell òrgan, aquí *les exerceix* aquest únic soci.

6. Ara bé, com ja vàrem explicar detingudament en la nostra Nota de 3 de juny d'aquest any, les societats unipersonals locals (aquelles en què el soci únic és un ens local) des de fa molts anys es varen configurar amb Juntes generals que tenien un substrat subjectiu plural; i així, contradient a les categories jurídiques privades, la normativa administrativa establí que les competències de la Junta general no les exerciria el soci únic (és a dir, l'Ajuntament, mitjançant el seu Alcalde o Alcaldessa), sinó el ple de l'ens local [així, en el nostre àmbit de Catalunya, a l'article 257.1.a) del TRLMRLCat i a l'article 219.1.a) del ROAS].
7. I d'aquesta manera aquest òrgan públic, el ple de l'ens local, esdevingué l'òrgan d'una figura jurídica privada: de la societat unipersonal municipal; i és per això que el funcionament de la Junta general d'aquestes societats acaba estant densament publicat en la mesura que és el règim jurídic dels plens municipals el que regula el funcionament de la Junta general d'aquestes societats.

El problema de la convocatòria de la Junta general d'AASA

1. Això que acabem de dir està expressat de manera clara a l'article 220.2 del ROAS: *“El ple de la corporació, quan actui com a junta general de la societat, es regeix, quant a la manera de realització de les reunions i l'adopció d'acords, per la legislació de règim local, i respecte de les altres qüestions compreses dins de l'objecte social, per la legislació mercantil i pels estatuts de la societat”*.
2. A la vista d'això, la resposta a la pregunta, “com es convoca la Junta general d'AASA?”, només pot ser única: es convoquen com es convoquen els plens de l'Ajuntament d'Argentona.
3. Aquí entra en joc la normativa administrativa local. L'article 53.a) del TRLMRLCat senyala: *“L'alcalde o alcaldessa és el president o presidenta de la corporació i té, en tot cas, les atribucions següents: [...] c) Convocar i presidir les sessions del ple [...]”*. I en el mateix sentit es manifesta l'article 10 del Reglament d'Organització Municipal d'aquest Ajuntament (en endavant ROM d'Argentona).
4. Amb això queda il·lustrat el funcionament singular d'aquesta societat, degut a la seva naturalesa híbrida. En les societats mercantils (anònimes o limitades) de base subjectiva plural, la Junta general és un òrgan necessari per a l'expressió de la voluntat decisòria dels socis, i aquesta Junta general és convocada necessàriament per l'òrgan d'administració (administradors o Consell d'administració en el seu cas).
5. En les societats mercantils unipersonals, atès que no hi ha Junta general a la qual convocar, quan cal adoptar acords sobre assumptes que formarien part de les competències de la Junta general, l'òrgan d'administració ha de promoure'ls oficiant per a que el soci únic, com hem dit, adopti la decisió oportuna, si és que aquest no ho fa per pròpia iniciativa.
6. En canvi, com veiem, en una societat unipersonal municipal, atès que l'òrgan de decisió és el ple municipal assumint les funcions de la Junta general, és l'Alcalde o l'Alcaldessa qui l'ha de convocar per a que resolgui sobre els assumptes corresponents d'aquesta societat.

7. En el cas d'AASA hi ha una circumstància paradoxal. L'article 8è dels Estatuts socials, una vegada ha deixat dit que *"el Ple de l'Ajuntament d'Argentona exercirà les funcions de la Junta General de la Societat"*, afegeix que *"hauran de ser convocades pel Consell d'Administració, mitjançant el seu President"*. Tota la resta de l'article és coherent amb les funcions de Junta general que exerceix el ple, però aquest darrer incís, no ho és sinó que constitueix un passatge solt que prové del règim jurídic de les societats mercantils en general.
8. Doncs bé per resoldre aquesta paradoxa, ja que, la literalitat de l'article 8è dels Estatuts d'AASA conduiria a desplaçar la competència de l'Alcalde o l'Alcaldesa en relació a la convocatòria del ple, cal efectuar, com ja havíem indicat en la nostra Nota de 3 de juny d'enguany, en relació a altres extrems d'aquests Estatuts, una interpretació correctora, que entengui que quan es diu que la Junta general d'AASA ha de ser convocada *"pel Consell d'Administració, mitjançant el seu President"*, en realitat significa que és aquest òrgan d'administració de la societat qui ha d'oficiar per a què la presidència de la corporació procedeixi a convocar el ple (*rectius* la Junta general), essent a més aquest òrgan d'administració qui ha de proposar l'ordre del dia, sens perjudici dels assumptes que l'Alcalde o l'Alcaldesa també vulgui que es tractin en la Junta general a la vista de les facultats que té aquest òrgan de la societat. Observis a més que la lletra i) de l'article 9è dels estatuts d'AASA diu que la Junta general pot resoldre *"sobre tots aquells temes importants que afectin a la societat i li siguin sotmesos pel Consell d'Administració"*.
9. **En resum: la Junta general d'AASA, que és el ple municipal, la convoca l'Alcalde o l'Alcaldesa. El Consell d'administració, mitjançant el seu President –que és com aquest òrgan s'expressa- promou la convocatòria, oficiant de la forma que li sembli oportuna, i proposant l'ordre del dia.**
10. La Junta general és presidida per l'Alcalde o l'Alcaldesa i és el Secretari o Secretària de la corporació qui actua amb aquestes funcions en la Junta general, tal com ho estableix l'esmentat article 8è dels Estatuts d'ASSA, amb coherència aquí amb la possibilitat que ofereix l'article 191 del TRLSC per a que siguin els Estatuts de les societats mercantils els que determinin aquests càrrecs.
11. **El Secretari o la Secretària de la corporació té aquí, com és característic d'aquest càrrec, les funcions de redacció de les actes de la Junta general i de certificació dels acords adoptats. Si a més busquem notícia en el ROM d'Argentona sobre altres funcions del Secretari o Secretària de la corporació, trobarem com a l'article 10 es diu expressament que el Secretari o la Secretària pot *"elaborar"* la convocatòria i *"signar-la"*, però sempre *"per ordre de l'Alcalde"* o l'Alcaldesa, que és, com diem qui té en exclusiva la facultat de convocar el ple en funcions de Junta general de les societats unipersonals municipals.**
12. L'article 179.1.a) del TRLMRLCat recull també la funció d'assessorament degut que té el Secretari o la Secretària de la corporació i, probablement per extensió, de la Junta general de les societats unipersonals municipals, quan ho demana l'Alcalde o l'Alcaldesa. En aquest aspecte res pot impedir que el President o la Presidenta de la corporació (com a President o Presidenta de la Junta general), demani aquest assessorament quan o consideri oportú. Però d'aquí no se'n deriva que l'informe que s'emeti al respecte tingui caràcter vinculant (doncs ho disposa de forma inequívoca l'article 80 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del

Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, aplicable a les entitats locals).

Sobre l'entitat que han de tenir els assumptes que s'han de sotmetre a l'aprovació de la Junta general.

1. El President del Consell d'administració ens demana també resposta a la qüestió de si pot ser objecte de tractament en la Junta general un ordre del dia circumscrit a l'aprovació de l'Acta de la sessió anterior i a la correcció d'errors materials en l'Acta d'aprovació dels Comptes anuals de 2019.
2. Per respondre a aquesta qüestió considerem que s'ha d'atendre, novament, a criteris de *raonabilitat i practicitat*, vist el caràcter híbrid de la societat que ens ocupa.
3. D'entrada cal dir que la qüestió és pertinent atès que un ordre del dia tan reduït com l'apuntat pel President del Consell d'administració sembla impropï per efectuar la convocatòria d'una Junta general. Això és ben palès pel cas de la correcció d'errors materials relatius als comptes anuals, els quals, per la seva naturalesa, i sens perjudici de ser salvats per una Junta general, també podrien ser-ho per l'Alcalde o l'Alcaldessa, el Secretari o la Secretària, i sobretot pel President o Presidenta del Consell d'administració, sense més tràmits. Ara bé l'aprovació de l'Acta, si bé també sembla que es desproporcionat que constitueixi l'únic assumpte a tractar en una Junta general, si es difereix en el temps, pot ocasionar problemes de funcionament greus (eficàcia dels acords adoptats, dipòsit dels comptes, etc.) i aquest és un motiu poderós per celebrar la Junta general quan abans millor, atès que, en principi, no hi ha altre mode d'aprovar aquest document.
4. En efecte, l'article 110.3 de TRLMRLCat senyala, pensant amb el ple, però extensivament quan aquest desplega funcions de Junta general: *"L'acta s'ha de sotmetre a votació en la sessió ordinària següent de l'òrgan i ha d'ésser llegida prèviament si abans no ha estat distribuïda entre els seus membres. S'ha de fer constar en l'acta la lectura i l'aprovació de l'acta anterior, i també les rectificacions que siguin pertinents; en cap cas no pot modificar el fons dels acords, i les rectificacions s'han de limitar als errors materials"*.
5. A la vista del caràcter inequívoc d'aquest precepte, és difícil pensar en qualsevol altra forma distinta d'aprovació de l'Acta d'una Junta general que ofereixi un fonament jurídic igual de sòlid. Aquí estem al·ludint a la possibilitat que l'Acta tingui eficàcia pel sol fet d'haver estat redactada pel Secretari o Secretària de la corporació, apel·lant a la condició de fedatari que té aquest càrrec i, per tant, *mutatis mutandis*, a les Actes de les Juntes generals de les societats mercantils quan són redactades pels Notaris a l'empara de l'article 203.2 del TRLSC conforme al qual, *"2. El acta notarial [de les Juntes generals] no se someterá a trámite de aprobación, tendrá la consideración de acta de la junta y los acuerdos que consten en ella podrán ejecutarse a partir de la fecha de su cierre.*
6. I tampoc ofereix la mateixa solidesa jurídica que l'aprovació pel plenari següent, considerar l'Acta de la Junta general l'aprovi el soci únic (l'Ajuntament) a través del seu màxim representant, (l'Alcalde o l'Alcaldessa), com si es tractés de documentar les decisions del soci únic de les societats mercantils unipersonals, doncs, a banda de fer recaure sobre

aquest càrrec una responsabilitat gratuïta, desnaturalitzaria el fet que el legislador ha volgut que el ple sigui la Junta general

- 7. En definitiva, si tot això és així, no veiem cap raó per no atendre una petició del Consell d'administració d'AASA adreçada a que l'Alcalde (l'Alcalde d'Argenton, aquí) convoqui la Junta general d'aquesta societat per aprovar l'Acta, i, també per a corregir els errors materials dels comptes anuals de l'exercici 2019, sobretot tenint en compte que no hi ha norma que demani un contingut mínim d'assumptes a tractar en una Junta general, i que en el cas que ens ocupa una Junta general amb un ordre del dia circumscrit als dos extrems indicats, no té cap cost ni comporta cap problema logístic, ja que materialment es traduiria en un apartat del primer ple que s'hagi de celebrar, prèvia l'ordenació de l'Alcalde al Secretari o a la Secretària de la corporació de l'elaboració de la convocatòria corresponent en virtut de l'article 10 del ROM d'Argenton.**

Barcelona, 29 de setembre de 2020

Joaquim Bisbal
Catedràtic de Dret Mercantil
Advocat Col. núm. 12792